

JULIA E. GYLICH

Minder fra Negeroprøret paa Sct. Croix

Major Gyllichs Bedrifter

I Dagens Kronik fortæller Frøken Julia E. Gyllich i Anledning af 100-Aaret for Neger-slaveriets Ophævelse i Dansk Vestindien om den danskfødte Major Jacob Heitmann Gyllichs modige Optræden under Negeroprøret paa Sct. Croix i Juli 1848 og paaviser, hvorledes denne hvide Officer, der saa med Forstaaelse paa de sortes Sag, i væsentlig Grad havde Æren af, at Opstanden ikke kom til at koste en eneste hvid Mand Livet.

I Anledning af 100 Aaret for Slaveriets Ophævelse i dansk Vestindien vil det maaske ikke være uden Interesse at omtale nogle Minder vedrørende det dermed forbundne Negeroprør paa St. Croix i 1848. Det vil i denne Forbindelse være naturligt at fremdrage nogle Momenter i Major Jacob Heitmann Gyllichs modige Optræden under Oprøret, der afgiver Bevis om en paa St. Croix født dansk Officers Pligttroskab mod sit Land i Forbindelse med oprigtig Forstaaelse af og Kærlighed til Negrenes Sag, der laa ham inderligt paa Sinde, og som han havde Lejlighed til at dokumentere under farefulde Omstændigheder.

Negeroprøret i 1848 var som bekendt en Følge af Kong Christian 8's Kundgørelse af 28. Juni 1847 om, at alle Børn af Slaver, der fødtes fra den Dag, skulde være fri, og at Slaveriet helt skulde ophøre om 12 Aar. Bekendtgørelsen vakte ikke udelt Glæde. Negrene fandt, at naar

Regeringen anerkendte Uretfærdigheden ved det bestaaende Slaveri, kunde den lige saa godt straks give dem alle Friheden i Stedet for at lade dem vente i 12 Aar.

Den 2. Juli om Aftenen udbrød Opstanden efter Ringning med Plantageklokkerne, hvilket var det aftalte Signal til Udbruddet.

Stadshauptmand, Kammerherre Scholten, Generalguvernørens Broder, beretter, at Kl. 11 den Aften bankede det stærkt paa hans Port, og da han aabnede Vinduet, kendte han straks den i Frederikssted kommanderende Brandchef Gyllichs Stemme. Majoren fortalte, at Negrene havde gjort Oprør paa Landet og forlangte deres Frihed og tilføjede, at Negrene ingen Ekscesser havde begaaet, men kun gjort Spektakler.

Oprøret greb imidlertid snart om sig, og overalt raabtes der paa »liberty«. Den næste Dag var allerede de fleste hvide Indbyggere taget om Bord paa Skibene i Havnen, og Resten holdt sig skjult. Da Major Gyllich den Dag kom ridende fra sin Plantage ind til Frederikssted blev han omringet og overfaldet af en Neger-sværmm. En Negerinde kastede en Økse efter ham, men han afparerede Slaget og kastede sin Sabel fra sig for at vise, at han intet fjendtligt havde i Sinde og udbrød: »Tag mit

Liv, dersom det kan tilfredsstille eder. Jeg kommer ikke som Fjende, men som Ven«. Mængden lod derpaa »the major«, som han almindelig kaldtes, passere.

Imidlertid udstedte Generalguvernøren en ny Proklamation, hvori Slaveriet fuldstændigt ophævedes.

Negrene nærmede sig nu Fortet i Frederikssted under Anførsel af deres Leder, den saakaldte »General Bordeaux«, der var Søn af en Neger, som havde tilhørt Ejeren af Plantagen »La Grange«. Generalguvernøren kom nu til Stede, og den nye Proklamation blev oplæst, hvorpaa Guvernøren paalagde Kammerherre Rothe og Major Gyllich at sørge for, at Negrene hurtigst muligt kom ud af Byen, hvilket ogsaa skete.

Næste Morgen, den 4. Juli, var der en betydelig Samling Negre udenfor Byens Nordside. Der var Frygt for, at de igen vilde trænge ind i Byen, og at der vilde blive Blodsudgydelse og Ildspaa sættelse.

»Major Gyllich«, hedder det i Stadshauptmand Scholtens Beretning, »beviste Indbyggerne en stor Tjeneste ved at ride ud blandt Negrene, og det lykkedes ham efter mange Vanskeligheder at faa dem til at vende om, især ved gentagne Forsikringer om, at de var fri, samt ved at forjage den Mistanke, de nærede om, at man atter vilde bringe dem tilbage til Slaveriet.« Han fik Negeren Buddoe (»General Bordeaux«) til at følge med sig tilbage til Byen, og det var denne Neger's Indflydelse paa sine Kammerater, som kort efter bidrog til et heldigt Udfald af Major Gyllichs Bestræbelser for at skabe Orden og Ro paa denne Del af Øen. Majoren havde først haft i Sinde at tage til Øens

Nordside, men dette fraraadede Buddoe — derimod foreslog Buddoe ham at tage til Øens Sydside for der at oplæse Proklamationen om Friheden, thi han antog, at denne var mindre bekendt dersteds. Som man ser, giver en af »Oprørrets« ledende Mænd et venligsindet Raad til den hvide Major, hvis Liv han endog havde indestaaet for, idet han sagde til den ophidsede Skare, der rykkede Major Gyllich tættere og tættere ind paa Livet, at de ikke maatte krumme et Haar paa hans Hoved. (Senere beviste Major Gyllich Buddoe sin Taknemlighed ved at tage ham hjem til sit Hus og love ham, at der intet vilde ske ham, hvorfor han vilde indestaa med sit eget Liv).

Imidlertid sluttede der sig et helt Kompagni Negre til Gyllichs og Buddoes Ekspedition. De drog omkring til nogle og tyve Plantager og oplæste den nye Proklamation. Paa Vejen fik de at vide, at paa Plantagen »Slob« var der planlagt Udplyndrings- og Ødelæggelsesangreb, og skønt Buddoe erklærede, at han ikke kendte Negrene paa denne Del af Øen, besluttede Major Gyllich dog at tage derhen, idet han bemærkede, at han maaske kunde forhindre megen Ulykke. Ved »Slob« var Larmen enorm. Hovedmanden for Forsamlingen var en Neger ved Navn »Martin King«, der tronede højt paa en hvid Hest og med hævet Sabel kom Major Gyllich i Møde med Udbruddet: »Hvad vil De her? Hvem har sendt Dem hertil? Hvorfra kommer De?«

Majoren svarede, at han kun havde fredelige Hensigter og ønskede at gøre Negrene bekendt med Proklamationen. Martin King svarede, at det

var usandt med Friheden, og krævede »life for life«. Hertil svarede Major Gyllich, at hvis det var ham nogen Tilfredsstillelse at dræbe ham, kunde han jo gøre det. Men nu gav Martin King efter. Han sprang af Hesten og faldt paa Knæ for Majoren. Nu kunde Proklamationen oplæses, og da dette var gjort, sagde King til Majoren: »De kom netop i rette Tid til at redde »Slob«. Var De kommen lidt senere, vilde De have set alt i Flamme«.

Mødet med Martin King bidrog sikkert væsentligt til at sætte en Stopper for yderligere Voldsgerninger.

Efter »Kapitulationen« opfordrede King Major Gyllich til at ride til Plantagen »La reine« for der at opnaa et lignende Resultat. Da de nærmede sig Plantagen, red Martin King foran Majoren og raabte: »Fred! Fred!« til den store forsamlede Neger-skare, der gentog de samme Ord. Disse Negre var bevæbnede med lange Stænger, paa hvilke der var fastgjort gamle Bajonetter.

Nu saa Major Gyllich, at han havde faaet Martin King helt over paa sin Side, og Proklamationen blev atter oplæst. Paa samme Maade og med samme Resultat red han og Martin King nu rundt paa flere andre Plantager.

Begge Negeranførerne var saaledes nu besejrede paa bedste Maade. Heri laa netop Major Gyllichs store Fortjeneste, at han i Forbindelse med personligt Mod besad en sjælden Evne til at vinde Negerenes Tillid, saaledes at Freden kunde genoprettes uden Bitterhed hos den besejrede.

Det var kun naturligt, at Major Gyllich fik Plads blandt de Autoriteter, der sluttede sig sammen i Frederikssted for at

repræsentere Regeringen, da Generalguvernøren var ude af Stand til at befatte sig med sine Forretninger.

Nogen Tid efter blev Buddoe paa Generalguvernør Oxholms Foranledning hentet i Vogn fra Major Gyllichs Bolig. Majoren spurgte, om Buddoe var Arrestant — han havde jo lovet at være ansvarlig for hans Liv. Da Majoren ikke kunde faa noget tilfredsstillende Svar, forlangte han at køre med.

Buddoe blev nu sat i Fængsel i Christianssteds Fort. Major Gyllich veg ikke fra hans Side og delte Fangenskabets med ham i flere Dage. Da det maatte indrømmes, at denne Negerfører i Virkeligheden havde bidraget til at dæmpe Oprøret, blev hans Straf Udvisning til den vestindiske Ø, der laa længst borte fra St. Croix. Buddoe havde været en bedre Skæbne værd!

— — —

Længe levede Mindet paa St. Croix om Major Gyllich, der i Handlingens og Farens Stund fuldt ud befandt sig paa Højde med Situationen, saa at det for en væsentlig Del skyldtes ham, at »Oprøret« ikke kom til at koste een eneste hvid Mand Livet.

Julia E. Gyllich.